

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

STAGE
OF
mind

8. Μουσική / Θεατρική Παράσταση

Σε αυτή την ενότητα, θα μελετήσουμε τους διάφορους τρόπους με τους οποίους η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε θεατρικές παραγωγές. Θα εξετάσουμε τη μουσική ως εργαλείο για τη δημιουργία αφηγήσεων, τη βελτίωση της διάθεσης, τη δημιουργία ατμόσφαιρας και την έκφραση συναισθημάτων.

Η ενότητα θα αναπτυχθεί γύρω από τέσσερα κύρια θέματα. Πρώτον, θα διερευνήσουμε τους διαφορετικούς ρόλους που μπορεί να διαδραματίσει η μουσική σε μια θεατρική παράσταση. Δεύτερον, θα μελετήσουμε τις διάφορες πηγές της μουσικής και του ήχου. Τρίτον, θα μάθουμε πώς να χρησιμοποιούμε αποτελεσματικά τη μουσική σε θεατρικές παραστάσεις. Τέλος, θα μελετήσουμε τεχνικές για να συνδυάζουμε διαφορετικούς ήχους, να ηχογραφούμε και να παίζουμε μουσική.

Τα βιωματικά εργαστήρια θα περιλαμβάνουν δομημένες δραστηριότητες αυτοσχεδιασμού και θα δίνουν την ευκαιρία να ακούσουμε ηχογραφημένη μουσική. Η ηχογραφημένη μουσική μπορεί να προέρχεται από υπάρχουσα μουσική που διατίθεται στο διαδίκτυο (όπως το YouTube ή άλλες ψηφιακές πλατφόρμες μουσικής/βίντεο) ή να παραχθεί κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Μέσω αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν βαθύτερα τη δύναμη της μουσικής στις θεατρικές παραγωγές και θα καλλιεργήσουν πρακτικές δεξιότητες για την ενσωμάτωση της μουσικής στο έργο τους.

8.1 Εκπαιδευτικά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι συμμετέχοντες θα:

- ▶ κατανοούν πώς η μουσική αξιοποιείται με διαφορετικούς τρόπους σε θεατρικά έργα
- ▶ έχουν καλλιεργήσει βασικές δεξιότητες για τη δημιουργία μουσικής σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο θέμα
- ▶ έχουν καλλιεργήσει βασικές δεξιότητες εγγραφής και αναπαραγωγή μουσικής
- ▶ έχουν βελτιώσει τη δημιουργικότητα και την φαντασίας τους για τη σύλληψη και την έκφραση ιδεών
- ▶ έχουν μάθει πώς να μετατρέπουν τις δημιουργικές ιδέες τους σε πράξη
- ▶ έχουν βελτιώσει τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες, όπως η μεταφορά νοημάτων και εννοιών, η προσαρμογή των μηνυμάτων ανάλογα με το ακροατήριο, η έκφραση ιδεών, η ενεργητική ακρόαση και η βελτίωση της άρθρωσης, η ένταση και ο τόνος της φωνής.

8.2 Θεωρητικό Υπόβαθρο / Προσέγγιση

Το θεωρητικό πλαίσιο αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας αντλεί στοιχεία από τα ακόλουθα πεδία:

Μουσική Ψυχολογία, η οποία στοχεύει στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται, δημιουργούν, εκτελούν και ανταποκρίνονται στη μουσική νοητικά. (Deutch, 2013)

Ακουστική Οικολογία, η οποία διερευνά την ανθρώπινη επίγνωση του ακουστικού περιβάλλοντος ανά πάσα στιγμή. (Wrightson, 1996)

Μουσικοθεραπεία, η οποία χρησιμοποιεί τη μουσική για την επίτευξη θεραπευτικών στόχων μέσω της σχέσης θεραπευτή-θεραπευόμενου. (Bunt & Stige, 2014)

Η μουσική μπορεί να οριστεί ως ο οργανωμένος από τον άνθρωπο ήχος και κάθε άνθρωπος έχει έναν μουσικό εαυτό, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές του. Η μουσική περιλαμβάνει έκφραση, επικοινωνία και δημιουργία σχέσεων. Τα αποτελέσματα της μουσικής δεν είναι εγγενώς θεραπευτικά ή επιβλαβή, αλλά εξαρτώνται από τη συνειδητή πρόθεση του δημιουργού, του ερμηνευτή και του ακροατή.

Η λεκτική και η μουσική έκφραση προσφέρουν ξεχωριστές ευκαιρίες επικοινωνίας στα άτομα. Ενώ η γλώσσα βοηθά στην έκφραση ορθολογικών και διανοητικών σκέψεων, η μουσική επιτρέπει τη βαθιά έκφραση των συναισθημάτων και των διάφορων πτυχών της ζωής (Kenny, 1995).

8.3 Μέθοδοι Εκπαίδευσης και Διδασκαλίας

Αυτή η εκπαιδευτική ενότητα θα προσεγγιστεί βιωματικά. Τα εργαστήρια θα έχουν μια βασική δομή που θα αποτελείται από ομαδικό παιχνίδι (μέσω δομημένων δραστηριοτήτων αυτοσχεδιασμού), ακρόαση, συζήτηση και ανταλλαγή γνώσεων. Η μέθοδος δίνει έμφαση στην αξιοποίηση των υφιστάμενων γνώσεων των συμμετεχόντων - ρωτώντας τους συμμετέχοντες τι γνωρίζουν ήδη για ένα συγκεκριμένο θέμα και στη συνέχεια προσπαθώντας να διευρύνουν τις γνώσεις τους - ενώ παράλληλα τους ενθαρρύνει να ερευνήσουν - προκαλώντας και ενισχύοντας το αυθόρμητο ενδιαφέρον και ενθαρρύνοντάς τους να αναζητήσουν πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο θέμα. π.χ. να βρουν παραδείγματα προηχογραφημένης μουσικής σε θεατρικές παραστάσεις.

8.4 Αναλυτική Περιγραφή της Ενότητας

Ο κύριος στόχος αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να μεταδώσει στους συμμετέχοντες βασικές γνώσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε θεατρικά έργα μέσω της βιωματικής μάθησης. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, προτείνουμε πέντε αλληλένδετα θέματα που επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν και να συζητήσουν διάφορες πτυχές της μουσικής ως μέσο επικοινωνίας, κοινωνικής αλληλεπίδρασης και έκφρασης. Η ανάπτυξη των θεμάτων είναι ευέλικτη ώστε να ανταποκρίνεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της ομάδας των συμμετεχόντων. Ο συνιστάμενος αριθμός εργαστηρίων είναι επτά, το καθένα διάρκειας 90 λεπτών. Ωστόσο, ο πραγματικός αριθμός των εργαστηρίων θα εξαρτηθεί από τη συνολική πρόοδο και από το πόσο σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει η μουσική.

Σύμφωνα με το σχεδιασμό ξεκινάμε με ένα εισαγωγικό εργαστήριο όπου παρουσιάζονται όλα τα θέματα της ενότητας και στη συνέχεια προχωράμε εστιάζοντας στο πρώτο θέμα που είναι ο ρόλος της μουσικής. Σε αυτή την ενότητα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, θα παρουσιάσουμε και θα συζητήσουμε για τη μουσική ως βασικό ή υποστηρικτικό στοιχείο, καθώς και ως μέσο που είναι σε θέση να δημιουργήσει συγκεκριμένες διαθέσεις ή ατμόσφαιρες. Για να κατανοήσουμε καλύτερα το ρόλο της μουσικής θα ακούσουμε παραδείγματα διαφορετικών ήχων ή μουσικής.

Το δεύτερο θέμα επικεντρώνεται στις πηγές απ' όπου προέρχεται ο ήχος. Οι βασικές δραστηριότητες αυτού του θέματος μπορούν να διαρκέσουν έως και τρία εργαστήρια που θα αφορούν στην εξερεύνηση της μουσικής και του σώματος, των μη μουσικών υλικών και της δημιουργίας απλών μουσικών οργάνων από ανακυκλώσιμα υλικά. Το τρίτο εργαστήριο αφορά στη συλλογή δειγμάτων ήχου μέσω ηχογράφησης, χρησιμοποιώντας απλό εξοπλισμό ηχογράφησης, όπως κινητά τηλέφωνα. Οι συμμετέχοντες θα μάθουν να παράγουν ηχητικά εφέ με όλα τα διαθέσιμα υλικά και όργανα.

Το τρίτο θέμα είναι αλληλένδετο με το πρώτο και αφορά τον τρόπο που χρησιμοποιείται η μουσική. Οι βασικές δραστηριότητες σε αυτό το θέμα προσφέρουν στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να εξερευνήσουν τις αφηγηματικές ιδιότητες της μουσικής (μουσικοί τρόποι συνοδείας μιας κίνησης, ενός περιστατικού ή μιας αλλαγής σκηνής), πώς να περιγράψουν ή να ενισχύσουν ένα συναίσθημα, πώς να χρησιμοποιήσουν τη μουσική για να δημιουργήσουν μια ατμόσφαιρα για μια συγκεκριμένη σκηνή. Επιπλέον, θα υπάρχει η δυνατότητα οι συμμετέχοντες να περπατήσουν στη γειτονιά, στο πάρκο ή στην αγορά για να ακούσουν τους διάφορους ήχους. Οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν τις εντυπώσεις τους στην ομάδα.

Το τέταρτο θέμα θα αφορά τον συνδυασμό ήχων, την ηχογράφιση και την αναπαραγωγή και θα επικεντρωθεί στους τρόπους με τους οποίους όλη η μουσική που παράγεται, ζωντανή ή ηχογραφημένη, μπορεί να συνδυαστεί για να εξηγητήσει τους σκοπούς της συνολικής παράστασης. Οι βασικές ασκήσεις περιλαμβάνουν τον πειραματισμό και την μελέτη συνδυασμών ζωντανής και ηχογραφημένης μουσικής με βάση όσα έχουν διδαχθεί ή ηχογραφηθεί μέχρι τώρα. Μια άλλη βασική δραστηριότητα προσομοιώνει τη μουσική σε μια θεατρική παράσταση, όπου οι συμμετέχοντες δημιουργούν μουσική γύρω από μια απλή πράξη χρησιμοποιώντας τα εργαλεία που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και έτσι αξιολογούνται και οι δεξιότητες που καλλιεργήθηκαν.

8.4.1 Περισσότερες λεπτομέρειες

Αυτή η εκπαιδευτική ενότητα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ατόμων με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, χωρίς μουσικό υπόβαθρο. Ωστόσο, εάν υπάρχουν συμμετέχοντες με μουσικές ή άλλες δεξιότητες, όπως να γνωρίζουν κάποιο μουσικό όργανο, το τραγούδι ή η συγγραφή στίχων και μπορούν να συμβάλουν στην παράσταση, οι συντονιστές μπορούν να προσαρμόσουν την εκπαίδευση ώστε να ανταποκρίνεται στις ικανότητες και τις γνώσεις τους. Για παράδειγμα, μπορούν να παίξουν ζωντανή μουσική ή να χρησιμοποιήσουν κομμάτια που έχουν συνθέσει, αν υπάρχουν.

Για τις περισσότερες από τις δραστηριότητες, συνιστάται στον συντονιστή να έχει μια απλή συσκευή ηχογράφησης και ένα φορητό ηχείο για να αρχίσει να συλλέγει τυχόν ήχους, μελωδίες ή στοιχεία που μπορεί να είναι χρήσιμα για μελλοντική χρήση. Το υλικό αυτό μπορεί να αποθηκευτεί σε ειδικούς κοινόχρηστους ψηφιακούς φακέλους, όπως ο αποθηκευτικός χώρος στο cloud. Μπορεί επίσης να γίνει βιντεοσκόπηση, αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη ηθικά ζητήματα σχετικά με την καταγραφή ήχου και βίντεο, όπως να υπάρχουν φόρμες συγκατάθεσης των συμμετεχόντων για την καταγραφή τους.

Όσον αφορά την υγιεινή και την ασφάλεια, είναι σημαντικό να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι ήχοι που κάνουμε δεν ενοχλούν κανέναν. Θα πρέπει να υπάρχουν απολυμαντικά μαντηλάκια για τον καθαρισμό των οργάνων μετά από κάθε χρήση, ιδίως όταν χρησιμοποιούνται πνευστά όργανα. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούμε μεγαλύτερα τύμπανα με μεγάλη επιφάνεια, φροντίζουμε να παίζουμε είτε με τα χέρια μας είτε με μαλακές μπαγκέτες.

Το πρώτο εργαστήριο μπορεί να ξεκινήσει με κάποιο μουσικό παιχνίδι και κάποια εισαγωγή στο θέμα, ώστε να γίνει μια συνοπτική παρουσίαση της ενότητας, η οποία καλύπτει τέσσερα κύρια θέματα που σχετίζονται με τη μουσική: τον ρόλο που παίζει, από πού προέρχονται οι ήχοι, πώς να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά η μουσική, πώς να συνδυάζονται οι ήχοι και να χρησιμοποιούνται μέσα ηχογράφησης και αναπαραγωγής. Στη συνέχεια, μπορεί να εξεταστεί λεπτομερέστερα το πρώτο θέμα, που επικεντρώνεται στο ρόλο της μουσικής. Η πρώτη συνάντηση μπορεί να ολοκληρωθεί με μια άλλη μουσική άσκηση που έχει σχεδιαστεί για να φέρει τους συμμετέχοντες κοντά.

8.5 Αξιολόγηση της ενότητας

Η αξιολόγηση θα βασιστεί στις ικανότητες, την εμπειρία και τις προσδοκίες κάθε ατόμου, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει. Η πρόοδος κάθε συμμετέχοντα θα αξιολογείται με βάση την κατανόηση των ποικίλων χρήσεων της μουσικής στα θεατρικά έργα, καθώς και τις επικοινωνιακές του δεξιότητες, όπως η μετάδοση νοημάτων και εννοιών, η προσαρμογή των μηνυμάτων ανάλογα με το κοινό, η έκφραση ιδεών, η ενεργητική ακρόαση. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να αξιολογούνται οι ευφάνταστες και δημιουργικές ικανότητες των συμμετεχόντων για την παραγωγή και την έκφραση ιδεών, καθώς και η ικανότητά τους να μετατρέπουν τις δημιουργικές ιδέες σε πράξη.

Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων δραστηριοτήτων όσον αφορά τη βελτίωση των ικανοτήτων των συμμετεχόντων στους προαναφερθέντες τομείς, θα χρησιμοποιηθούν ερωτηματολόγια. Αυτά τα ερωτηματολόγια θα δώσουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να εκφράσουν πόσο θεωρούν ότι έχουν βελτιώσει τις δεξιότητές τους σε αυτούς τους τομείς. Επιπλέον, στο τέλος κάθε εργαστηρίου, θα δίνεται χρόνος για τη συζήτηση αυτών των θεμάτων, ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με την υπόλοιπη ομάδα. Επιπλέον, το τελευταίο θέμα αυτής της ενότητας θα λειτουργήσει επίσης ως ένα είδος αξιολόγησης και εκτίμησης όσων έχουν μάθει οι συμμετέχοντες σχετικά με τη λειτουργία της μουσικής.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος ενδείκνυται η παρουσία ενός επαγγελματία, κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, που γνωρίζει τους συμμετέχοντες για να υποστηρίξει τον συντονιστή και να έχει μια αντικειμενική ματιά ώστε να διασφαλίζεται ότι η εκπαίδευση επιτυγχάνει τους επιδιωκόμενους στόχους της.

8.6 Πρόσθετες Πηγές

- ▶ Kaye, D., & Lebrecht, J. (2013). *Sound and Music for the Theatre* (3rd ed.). Focal Press. New York and London.
- ▶ Klein, L. M., & Reyland, N. (2013). *Music and Narrative since 1900*. Indiana University Press. Bloomington.
- ▶ Woolford, J. (2012). *How Musicals Work: And How to Write Your Own*. Nick Hern Books. London.

8.7 Παραπομπές

- ▶ Bunt, L., Brynjulf S. (2014). *Music Therapy: An art beyond words*. Routledge. London.
- ▶ Deutsch, D. (2012). *The Psychology of Music (Cognition and Perception)*. Academic Press. London.
- ▶ Droukopoulos A., Ioannidou T., Kotsonis Y., Palla G. (2020). *DIY – Making our own musical instruments*. Onassis Stegi. Athens.
- ▶ Droukopoulos A., Ioannidou Th., Kotsonis Y., Palla G. (2020). *Composing with sounds through digital apps: Digital teaching material for Secondary Education Teachers*. Onassis Stegi. Athens.
- ▶ Kenny, C. (1995). *Listening, Playing, Creating: Essays on the Power of Sound*. State University of New York Press. Albany.
- ▶ Wrihston, K. (1999). *An introduction to Acoustic Ecology*. Journal of Electroacoustic Music. Vol. 12

- ▶ DIY instruments:
- ▶ Mama.Papa.Bubba. (2012). *Bongo Shaker, Guiro, & All-In-One!*
- ▶ Make and takes. (2012). *Mini Tin Can Drums Earth Day Craft*

8.8 Δραστηριότητες Ενότητας

8.8.1 Εισαγωγικές Ασκήσεις

Όνομασία Άσκησης: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Αριθμός Άσκησης: 1

Στόχοι της Άσκησης:

- Εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη χρήση μουσικών οργάνων.
- Ακρόαση του εαυτού μας και των άλλων
- Ενίσχυση της αίσθησης του «ανήκειν» και της ομάδας

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: Μικρά κρουστά όργανα, όπως ξυλόφωνα, καθώς και κρουστά όργανα χωρίς ήχο, όπως ντέφια, τύμπανα χειρός, μαράκες, σέικερ, μπαγκέτες.

Διάρκεια: 15 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής συστήνεται και τους καλωσορίζει όλους. Μπορεί να κάνει κάποιες ερωτήσεις για να σπάσει ο πάγος, όπως: Τι είδους μουσική σας αρέσει να ακούτε; Έχετε κάποιο αγαπημένο τραγούδι; Έχετε παίξει ποτέ κάποιο μουσικό όργανο;
- ▶ Ο συντονιστής παρουσιάζει συνοπτικά το εργαστήριο, όπως τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν και τους στόχους του εργαστηρίου. Ο συντονιστής υπενθυμίζει στους συμμετέχοντες τυχόν ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας που πρέπει να γνωρίζουν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.
- ▶ Ο συντονιστής εξηγεί ότι η πρώτη δραστηριότητα είναι μια ομαδική άσκηση αυτοσχεδιασμού. Η αίθουσα είναι ήδη προετοιμασμένη με καρέκλες τοποθετημένες σε κύκλο και μια ποικιλία από διαθέσιμα όργανα για να επιλέξουν οι συμμετέχοντες (αυτά μπορούν να τοποθετηθούν σε ένα καλάθι, σε ένα τραπέζι ή στο πάτωμα μέσα στον κύκλο).
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από κάθε συμμετέχοντα να πάρει ένα όργανο και να πειραματιστεί με τον ήχο που παράγει με μέγιστο χρόνο τα 5 λεπτά. Μπορούν να παίξουν οποιαδήποτε νότα ή ρυθμό τους αρέσει.
- ▶ Κάθε συμμετέχων συστήνεται με τη σειρά του λέγοντας ή τραγουδώντας το όνομά του ενώ παίζει το όργανό του. Εναλλακτικά, οι συμμετέχοντες μπορούν να εισαχθούν στη χρήση του σώματος για να παράγουν ήχους, όπως το χειροκρότημα, το ποδοπάτημα, το χτύπημα με τα δάχτυλα.

Όνομασία Άσκησης: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

- ▶ Αφού συστηθεί ο κάθε συμμετέχων, η υπόλοιπη ομάδα επαναλαμβάνει το όνομά του και μιμείται τον ήχο ή τον ρυθμό που έκανε. Ο συμμετέχων που μόλις παρουσιάστηκε επιλέγει ποιος θα είναι ο επόμενος.
- ▶ Ο συντονιστής ολοκληρώνει την άσκηση και ετοιμάζεται να προχωρήσει στην επόμενη δραστηριότητα.

Όνομασία Άσκησης: ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΗΧΟ

Αριθμός Άσκησης: 2

Στόχοι της Άσκησης:

- Εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη χρήση μουσικών οργάνων.
- Ακρόαση του εαυτού μας και των άλλων
- Ενίσχυση της αίσθησης του «ανήκειν» και της ομάδας

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: Μικρά κρουστά όργανα, όπως ξυλόφωνα, καθώς και κρουστά όργανα χωρίς ήχο, όπως ντέφια, τύμπανα χειρός, μαράκες, σέικερ, μπαγκέτες.

Διάρκεια: 15 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από όλους τους συμμετέχοντες να επιλέξουν ένα όργανο που τους κεντρίζει το ενδιαφέρον και να πειραματιστούν με τον ήχο του για 5 λεπτά.
- ▶ Κάθε συμμετέχων, προχωρώντας με τη φορά των δεικτών του ρολογιού, θα παίξει κάτι απλό στο όργανο που έχει επιλέξει ή εναλλακτικά θα χρησιμοποιήσει το σώμα του (παλαμάκια, ποδοβολητά, χτυπήματα με τα δάχτυλα, χτυπήματα).
- ▶ Μόλις παίξουν κάτι που τους αρέσει, θα το δώσουν στον επόμενο συμμετέχοντα, ο οποίος θα μιμηθεί και θα βασιστεί στη μουσική φράση του προηγούμενου συμμετέχοντα.
- ▶ Μόλις παίξουν όλοι με τη σειρά τους, η ομάδα θα παίξει τη φράση όλη μαζί.

8.8.II Βασικές Ασκήσεις

Ονομασία Άσκησης: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ / 1ο ΘΕΜΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Αριθμός Άσκησης: 1

Στόχοι της Άσκησης:

- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στους διαφορετικούς ρόλους που παίζει η μουσική στο θέατρο.
- Να μοιραστούν οι συμμετέχοντες τις αναμνήσεις και τις ιδέες τους από τις δικές τους εμπειρίες.
- Διερεύνηση των ενδιαφερόντων των συμμετεχόντων και των δυνατοτήτων της ομάδας.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: PC/Laptop, φορητό ηχείο, προτζέκτορας, μικρά κρουστά όργανα για κάθε συμμετέχοντα.

Διάρκεια: 30 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να καθίσουν άνετα με τρόπο που να μπορούν να βλέπουν και να ακούν εύκολα την οθόνη.
- ▶ Ο συντονιστής ξεκινάει μια συζήτηση ζητώντας από τους συμμετέχοντες να ανακαλέσουν αναμνήσεις από θεατρικές παραστάσεις που έχουν δει και αν μπορούν να θυμηθούν κάποια μουσική που παίχτηκε κατά τη διάρκεια των παραστάσεων. Στη συνέχεια, η ομάδα συζητά για τους διάφορους ρόλους που μπορεί να διαδραματίσει η μουσική στις θεατρικές παραστάσεις, όπως το να είναι κεντρικό στοιχείο της παράστασης, να συνοδεύει ή να δημιουργεί ηχητικά εφέ. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τρία αποσπάσματα βίντεο για να δείξουν τους διαφορετικούς ρόλους της μουσικής. Αυτά που προτείνονται παρακάτω είναι απλώς παραδείγματα.

▶ **Argiris Xafis. (2020, March 13).** [Άφιξις The Arrival ΠΥΡ Φεστιβάλ Αθηνών&Επιδάουρου 2017 \[Video\]. YouTube.](#)

▶ *Live percussion 27'.15", playback recording 27'.25", effects on specific movement 32'.17"*

▶ **Sforaris Theatre Company. (2013, June 13)** [Παραλογές ή μικρές καθημερινές τραγωδίες \[Video\]. YouTube.](#)

Music accompanies narration 1.10

▶ **Musical Theatre Archive. (2017, June 9)** ["Plump and Juicy" - James and the Giant Peach \(The Musical\) \[Video\]. YouTube.](#)

From the start

Ονομασία Άσκησης: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΕ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ / 1ο ΘΕΜΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

- ▶ 1. Ο συντονιστής παροτρύνει τους συμμετέχοντες να σχολιάσουν τα βίντεο που μόλις παρακολούθησαν.
- ▶ 2. Πριν από τη δραστηριότητα κλεισίματος, οι συμμετέχοντες εισάγονται στο θέμα του επόμενου εργαστηρίου που θα επικεντρωθεί στις πηγές απ' όπου προέρχεται ο ήχος και θα ξεκινήσει με δραστηριότητες που θα επιτρέψουν στους συμμετέχοντες να πειραματιστούν με ήχους που παράγουν με το σώμα τους, χρησιμοποιώντας το ως ένα είδος κρουστού οργάνου.

Ονομασία Άσκησης: ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΗΧΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΞΕΙ ΤΟ ΣΩΜΑ ΩΣ ΚΡΟΥΣΤΟ ΟΡΓΑΝΟ/ 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 2

Στόχοι της Άσκησης:

- Πειραματισμός με τους ήχους που μπορεί να παράγει το σώμα.
- Καλλιέργεια της αίσθησης του «ανήκειν», παροτρύνοντας τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.
- Προώθηση της ακρόασης των άλλων και της έκφρασης.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό προς μέτριο

Χρήση Υλικών: Συσκευή μαγνητοφώνησης και φορητά ηχεία

Διάρκεια: 15 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο και να καθίσουν σε καρέκλες ή μαξιλάρια.
- ▶ Ο συντονιστής αρχίζει να χτυπάει παλαμάκια σε απλό ρυθμό και ζητά από όλους να ακολουθήσουν.
- ▶ Ο συντονιστής σταματά και αλλάζει τον ήχο σε χτύπημα των δακτύλων και συνεχίζει με τον ίδιο ρυθμό. Από αυτό το σημείο και μετά, αντί να ακολουθούν τον συντονιστή όλοι μαζί, μπορεί να επαναλαμβάνει ένας-ένας.

Όνομασία Άσκησης: ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΗΧΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΞΕΙ ΤΟ ΣΩΜΑ ΩΣ ΚΡΟΥΣΤΟ ΟΡΓΑΝΟ/ 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν άλλους πιθανούς ήχους που μπορούν να κάνουν με το σώμα και η ομάδα συνεχίζει με τον ίδιο τρόπο. Άλλοι ήχοι του σώματος θα μπορούσαν να είναι το χτύπημα του στήθους ή των ποδιών, το τρίψιμο των χεριών ή του στήθους, το φούσκωμα των μάγουλων με αέρα κ.λπ.
- ▶ Χρησιμοποιώντας έναν από τους ήχους του σώματος που αναφέρθηκαν παραπάνω, ο συντονιστής παροτρύνει την ομάδα να κάνει χαμηλής έντασης ήχους και να αυξήσει σταδιακά την ένταση. Αφού φτάσουν σε ένα υψηλό επίπεδο ενέργειας, αρχίζουν να παίζουν ξανά με χαμηλούς σε ένταση ήχους μέχρι να σταματήσουν.
- ▶ Αυτό μπορεί να επαναληφθεί με άλλα σημεία του σώματος που μπορεί να παράγουν κρουστούς ήχους. Ο συντονιστής μπορεί να προτείνει σε έναν συμμετέχοντα να καθοδηγήσει εκείνος τη δραστηριότητα.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια σύντομη συζήτηση που μπορεί να ξεκινήσει ρωτώντας τους συμμετέχοντες ποιος ήταν ο αγαπημένος τους ήχος.
- ▶ Μπορεί να είναι χρήσιμο να καταγραφεί κάθε ενδιαφέρουσα ρυθμική ακολουθία που προέκυψε.

Όνομασία Άσκησης: ΚΑΡΤΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ/ 20 ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 3

Στόχοι της Άσκησης:

- Έκφραση διαφορετικών συναισθημάτων
- Αναγνώριση συναισθημάτων από τις εκφράσεις του προσώπου και τον ήχο
- Δέσιμο της ομάδας μέσω της έκφρασης συναισθημάτων

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Μέτριο προς Υψηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Μέτριο

Χρήση Υλικών: Ένα σύνολο καρτών με πρόσωπα που δείχνουν διαφορετικά βασικά συναισθήματα: χαρά, λύπη, φόβο και θυμό. Προαιρετικά, μπορούν να υπάρχουν και δύο ή τρεις κάρτες με δευτερεύοντα συναισθήματα.

Διάρκεια: 45 λεπτά

Όνομασία Άσκησης: ΚΑΡΤΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ/ 20 ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ένα ημικόκλιο.
- ▶ Ο συντονιστής δείχνει στους συμμετέχοντες μερικές κάρτες με πρόσωπα που εκφράζουν ένα συναίσθημα χωρίς να το κατονομάζει.
- ▶ Οι συμμετέχοντες με τη σειρά, στέκονται μπροστά στην ομάδα και παίρνουν μια κάρτα. Αρχικά, θα πρέπει να προσπαθήσουν να κατανοήσουν το συναίσθημα που αποτυπώνεται στην κάρτα και στη συνέχεια θα προσπαθήσουν να εκφράσουν αυτό το συναίσθημα στην ομάδα με έναν ήχο κι εκείνη θα πρέπει να το μαντέψει.
- ▶ Οι συμμετέχοντες που καταφέρνουν να μαντέψουν το συναίσθημα συνεχίζουν και διαλέγουν μια άλλη κάρτα, ενώ αν η ομάδα αποτύχει να το μαντέψει, ένας νέος συμμετέχων καλείται να επαναλάβει το παιχνίδι.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια σύντομη συζήτηση για τη δραστηριότητα, εστιάζοντας σε ποιο συναίσθημα ήταν ευκολότερο/πιο δύσκολο για κάθε συμμετέχοντα να δείξει, ποιο ήταν το δικό του συναίσθημα τόσο όταν προσπαθούσε να εκφράσει το συναίσθημα της κάρτας όσο και όταν το μάντεψε. Στο τέλος, η ομάδα αναγνωρίζει ότι κατάφεραν να βρουν αυτά τα συναισθήματα από κοινού.

Όνομασία Άσκησης: Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ / 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 4

Στόχοι της Άσκησης:

- Να εξετάσουν οι συμμετέχοντες τη σχέση μεταξύ του ήχου και παραγόντων όπως η ταχύτητα, οι αλλαγές κατεύθυνσης και ο τρόπος πρόσληψης ενός αφηρημένου σχεδίου.
- Πειραματισμός με φωνητικούς αυτοσχεδιασμούς.
- Προώθηση του δεσίματος της ομάδας, της συνεργασίας και της ανάπτυξης μουσικών δεξιοτήτων μέσα στην ομάδα.
- Να εξοικειωθούν οι συμμετέχοντες με την φωνή τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό προς μέτριο

Χρήση Υλικών: Flipchart, διάφορα χρώματα, συσκευή μαγνητοφώνησης, φορητό ηχείο που μπορεί να συνδεθεί με τη συσκευή μαγνητοφώνησης

Όνομασία Άσκησης: Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ / 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Διάρκεια: 45 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ένα ημικύκλιο μπροστά από ένα flipchart.
- ▶ Ο συντονιστής παροτρύνει κάθε συμμετέχοντα να έρθει στο flipchart και να σχεδιάσει μια συνεχή γραμμή χρησιμοποιώντας το χρώμα που προτιμά, χρησιμοποιώντας στυλό, μαρκαδόρο ή κηρομπογιά. Ενώ ζωγραφίζει, οι υπόλοιποι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν τη φωνή τους ή κάνουν ήχους με το σώμα τους για να περιγράψουν τον τρόπο με τον οποίο κινείται η γραμμή. Κάθε συμμετέχων έχει στη διάθεσή του έως 3 λεπτά για να ζωγραφίσει.
- ▶ Αφού τελειώσει ο κάθε συμμετέχων το σχέδιο, το αφήνει στην άκρη και ο επόμενος συμμετέχων χρησιμοποιεί ένα άλλο χαρτί. Χρησιμοποιώντας μια συσκευή μαγνητοφώνησης, όπως ένα κινητό τηλέφωνο, ο συντονιστής καταγράφει τον ηχητικό αυτοσχεδιασμό της ομάδας.
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο και τοποθετεί ένα προς ένα κάθε σχέδιο στο κέντρο του κύκλου. Για κάθε σχέδιο, βάζει την αντίστοιχη ηχογράφηση. Οι συμμετέχοντες καλούνται να παρατηρήσουν το σχέδιο καθώς ακούν τον ήχο.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με συζήτηση σχετικά με την δραστηριότητα. Ο συντονιστής ρωτά τους συμμετέχοντες αν αισθάνονται ότι ο ήχος της ομάδας συνοδεύει το σχέδιό τους και αν αισθάνονται σαν μαέστροι. Τους ζητείται να περιγράψουν πώς προσπάθησαν να εκφράσουν την ταχύτητα, τις αλλαγές κατεύθυνσης, τις στάσεις και τη συνολική κίνηση της γραμμής μέσω του ήχου. Τέλος, οι συμμετέχοντες μοιράζονται πώς ένιωσαν όταν άκουσαν τους ηχογραφημένους ήχους ενώ παρακολουθούσαν τα διάφορα σχέδια και να συζητήσουν τη σχέση μεταξύ κάθε σχεδίου και του αντίστοιχου ήχου.

Όνομασία Άσκησης: ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΕ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ / 2ο ΘΕΜΑ ΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ / ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 5

Στόχοι της Άσκησης:

- Να χρησιμοποιήσουν οι συμμετέχοντες τη φωνή τους.
- Να πειραματιστούν με τη φωνή τους.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Όνομασία Άσκησης: ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΕ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ / 2ο ΘΕΜΑΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ / ΗΧΟΥ

Χρήση Υλικών: Συσκευή μαγνητοφώνησης και φορητά ηχεία

Διάρκεια: 15 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο.
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να αναπνέουν αυθόρμητα και να παρατηρούν την αναπνοή τους.
- ▶ Κατά την εκπνοή, θα πρέπει να βγάλουν έναν ήρεμο ήχο που τους κάνει να αισθάνονται άνετα, όπως “αχ” ή “χμμ”. Οι συμμετέχοντες συνεχίζουν να αναπνέουν και να βγάζουν ήχους στην εκπνοή και μπορούν να αλλάξουν τον τόνο αν τους είναι πιο εύκολο.
- ▶ Μόλις κάθε συμμετέχων βρει έναν ήχο που του ταιριάζει τον επαναλαμβάνει.
- ▶ Οι συμμετέχοντες πρέπει να συνεχίσουν να κάνουν τον δικό τους ήχο και ταυτόχρονα να παρατηρούν τον ομαδικό ήχο.
- ▶ Προαιρετικά, οι συμμετέχοντες μπορούν να αρχίσουν να περπατούν αργά ενώ αναπνέουν και κάνουν τους ήχους, ακούγοντας ο ένας τη φωνή του άλλου καθώς περπατούν ο ένας κοντά στον άλλο για ένα λεπτό. Στη συνέχεια, έρχονται ξανά στον κύκλο και ο συντονιστής ολοκληρώνει τη δραστηριότητα.
- ▶ Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες πρέπει να παραμείνουν σιωπηλοί για τουλάχιστον 15 δευτερόλεπτα προτού μοιραστούν πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια της άσκησης.

Παραλλαγή 1: Οι συμμετέχοντες μπορούν να σχηματίσουν μικρότερες ομάδες των 2, 3 ή 4 ατόμων και κάθε ομάδα μπορεί να μοιραστεί την εμπειρία της.

Παραλλαγή 2: Οι συμμετέχοντες μπορούν να παραμείνουν στον κύκλο και να χρησιμοποιήσουν τη φωνή τους ως όργανο. Μπορούν να πειραματιστούν να αλλάξουν τα φωνήεντα όπως “ω”, “ε”, “εε” και “ωω”, να τραγουδήσουν πιο δυνατά και πιο σιγά και να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα για να δημιουργήσουν τον ήχο “rrr”.

Ονομασία Άσκησης: ΧΤΥΠΩΝΤΑΣ ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ / 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 6

Στόχοι της Άσκησης:

- Πειραματισμός με τον ήχο που μπορούν να παράγουν διάφορα αντικείμενα και επιφάνειες.
- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στο ρυθμό, το τέμπο, την ένταση και την χρονική διάρκεια της νότας.
- Δέσιμο της ομάδας μέσω του ρυθμού.
- Καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων στον αυτοσχεδιασμό ρυθμών και μουσικής ικανότητας.
- Εφαρμογή στην πράξη της αντίληψης που έχουν σχηματίσει οι συμμετέχοντες για τον ρυθμό.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Μέτριο

Χρήση Υλικών: Όλα τα διαθέσιμα αντικείμενα στην αίθουσα (βεβαιωθείτε ότι υπάρχει ποικιλία αντικειμένων/επιφανειών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ήχων), συσκευή μαγνητοφώνησης, φορητά ηχεία.

Διάρκεια: 40 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ξεκινά ζητώντας από τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν την αίθουσα και να παρατηρήσουν διάφορες επιφάνειες και αντικείμενα σε αυτό, παροτρύνοντάς τους να πειραματιστούν και να δουν αν μπορούν να δημιουργήσουν ήχους με αυτά.
- ▶ Μετά από αυτό, ο συντονιστής ζητά από κάθε συμμετέχοντα να επιλέξει ένα αντικείμενο του οποίου ο ήχος του άρεσε περισσότερο.
- ▶ Στη συνέχεια, ο συντονιστής καλεί όλους να αρχίσουν να παράγουν ρυθμικά έναν ήχο με το αντικείμενο που επέλεξαν και τους παροτρύνει να συνεχίσουν μέχρι να βρουν έναν κοινό ομαδικό ρυθμό.
- ▶ Ο συντονιστής μπορεί να ζητήσει από τους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν τα χέρια τους κουνώντας τα πάνω-κάτω για να δείξουν την ένταση του ρυθμού ή, ως παραλλαγή, να ρυθμίσουν την ένταση του ρυθμού.
- ▶ Ο συντονιστής χωρίζει την ομάδα σε δύο υποομάδες. Η πρώτη ομάδα καλείται να παίξει έναν επαναλαμβανόμενο μονότονο ρυθμό, ενώ η δεύτερη ομάδα καλείται να παίξει ανάμεσα στον ρυθμό της πρώτης ομάδας, σαν να έχουν οι δύο ομάδες μια μουσική συνομιλία.
- ▶ Τέλος, ο συντονιστής κλείνει τη δραστηριότητα με μια ομαδική συζήτηση σχετικά με την εμπειρία τους. Οι συμμετέχοντες μπορούν να μοιραστούν γιατί επέλεξαν το συγκεκριμένο αντικείμενο ή επιφάνεια και πόσο δύσκολο ήταν να βρουν ρυθμό ως ομάδα.

Λέξεις Κλειδιά: Το τέμπο αναφέρεται στην ταχύτητα με την οποία παίζεται ένα μουσικό κομμάτι

Ονομασία Άσκησης: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΠΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ/ 2ο ΘΕΜΑ: ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ

Αριθμός Άσκησης: 7

Στόχοι της Άσκησης:

- Καλλιέργεια της δημιουργικότητας των συμμετεχόντων με τη δημιουργία αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων από ανακυκλώσιμα υλικά.
- Πειραματισμός με νέους ήχους και μουσικά όργανα.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: Μικρά δοχεία (κονσερβοκούτια ή πλαστικά καπάκια γιαουρτιού), λάστιχα, κόλλα, μπαλόνια, μάλλινο ύφασμα, ψαλίδι, ξυλάκια, διάφοροι σπόροι (ρύζι, φασόλια, φακές, φασόλια), συσκευή μαγνητοφώνησης, φορητά ηχεία.

Διάρκεια: 30 λεπτά (μπορεί να χρειαστεί περισσότερος χρόνος για τη διακόσμηση)

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής στήνει τραπέζια για να δουλέψουν οι συμμετέχοντες. Θα κατασκευάσουν κρουστά όργανα που μπορούν να γίνουν εύκολα με απλά υλικά. Συνήθως γίνονται από ένα δοχείο, όπως ένα κονσερβοκούτι ή ένα πλαστικό μπουκάλι, γεμάτο με μικρά αντικείμενα, όπως ρύζι, σπόρους ή χάντρες, τα οποία δημιουργούν έναν ήχο κουδουνίσματος όταν το δοχείο ανακινείται.
- ▶ Ο συντονιστής δίνει στους συμμετέχοντες μια επιλογή σπόρων για να επιλέξουν και να γεμίσουν τα τενεκεδένια δοχεία τους, ανάλογα με τον επιθυμητό ήχο.
- ▶ Οι συμμετέχοντες κόβουν το μπαλόνι στο κατάλληλο μέγεθος και το τεντώνουν πάνω από το άνοιγμα της κονσέρβας για να δημιουργήσουν μια μεμβράνη που μοιάζει με τύμπανο.
- ▶ Για να βοηθήσετε να στερεωθεί το μπαλόνι στη θέση του και να προσθέσετε μια διακοσμητική πινελιά, οι συμμετέχοντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν κορδέλα ή άλλα υλικά για να σφραγίσουν το μέρος του μπαλονιού που εφάπτεται με το κουτί.
- ▶ Προαιρετικά, οι συμμετέχοντες μπορούν να κάνουν πιο ιδιαίτερα τα όργανά τους ζωγραφίζοντας ή διακοσμώντας τα τενεκεδένια δοχεία με κατάλληλα χρώματα, μαρκαδόρους ή χρωματιστό χαρτί.
- ▶ Μόλις όλα τα «όργανα» είναι έτοιμα, ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια και να κάνουν ρυθμικούς διαλόγους χρησιμοποιώντας τα «όργανά» τους. Για να ενισχυθεί η ποικιλία των ήχων, προτείνεται κάθε ζευγάρι να χρησιμοποιεί αυτοσχέδια όργανα με διαφορετικά ηχοχρώματα.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια συζήτηση σε κύκλο, όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις εμπειρίες τους

Ονομασία Άσκησης: ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΣΙΩΠΗ/ 3ο ΘΕΜΑ: Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Αριθμός Άσκησης: 8

Στόχοι της Άσκησης:

- Ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων στον ήχο και τη σιωπή.
- Εξάσκηση στη χρήση της φωνής και του σώματος ως κρουστό όργανο

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό προς μέτριο

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: Συσκευή ηχογράφησης

Διάρκεια: 30 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο.
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να ακούσουν τους ήχους μέσα και έξω από την αίθουσα για περίπου δύο λεπτά, χωρίς να κάνουν άλλους ήχους. Στη συνέχεια τους ρωτά αν άκουσαν ήχους.
- ▶ Ο συντονιστής παροτρύνει τους συμμετέχοντες να κλείσουν τα μάτια τους και να αρχίσουν να κάνουν έναν απαλό ήχο με τη φωνή τους ή με το σώμα τους για περίπου τριάντα δευτερόλεπτα. Στη συνέχεια, τους ζητείται να ανοίξουν τα μάτια τους και ο συντονιστής τους ρωτά αν μπορούν να διακρίνουν τους ήχους που μόλις άκουσαν.
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να κλείσουν ξανά τα μάτια τους και τους ζητάει ένας προς ένας να κάνουν τον ήχο που έκαναν πριν. Η ομάδα καλείται να μιμηθεί τον ήχο του κάθε συμμετέχοντα μόλις τον κάνει. Τόσο αυτοί όσο και οι ήχοι που έγιναν στο προηγούμενο βήμα μπορούν να καταγραφούν για μελλοντικές χρήσεις.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με συζήτηση. Ο συντονιστής ρωτά ποια είναι η διαφορά μεταξύ του ενός ήχου και των υπόλοιπων ήχων.

Όνομασία Άσκησης: ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΗΧΟΥ / 3ο ΘΕΜΑ: Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Αριθμός Άσκησης: 9

Στόχοι της Άσκησης:

- Να καλλιεργήσουν οι συμμετέχοντες την αίσθηση του ρυθμού.
- Περιγραφή επαναλαμβανόμενων ήχων, όπως βήματα, χρησιμοποιώντας διαφορετικό ρυθμό, ένταση και παύσεις.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Μέτριο προς Υψηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Μέτριο

Χρήση Υλικών: Μικρά κρουστά με και χωρίς ήχο, όπως ντέφια, τύμπανα χειρός, μαράκες, ξυλόφωνα και μπαγκέτες τυμπάνων.

Διάρκεια: 40 λεπτά

Οδηγίες:

- Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια και εξηγεί ότι κάθε μέλος του ζευγαριού θα αναλάβει εναλλάξ δύο ρόλους: “αυτόν που περπατάει” και “αυτόν που παίζει το όργανο”.
- Ο συντονιστής ζητά από τα ζευγάρια να παίξουν μπροστά σε όλη την ομάδα, εναλλάξ.
- Εκείνος που θα περπατάει ξεκινάει να περπατάει με όποιον τρόπο θέλει, ενώ εκείνος που θα παίζει το κρουστό όργανο τον συνοδεύει με το κρουστό όργανο που έχει προηγουμένως επιλέξει.
- Στη συνέχεια, αυτός που παίζει το όργανο καλείται να παίζει ελεύθερα, ενώ εκείνος που περπατάει προσπαθεί να περπατήσει στους ρυθμούς της μουσικής.
- Μετά από λίγο, τα ζευγάρια αλλάζουν ρόλους και επαναλαμβάνουν το παιχνίδι.
- Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται στη συνέχεια με κάθε ζευγάρι.
- Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια ομαδική συζήτηση σχετικά με την εμπειρία τους στους διαφορετικούς ρόλους, καθώς και την διαφορετική δυναμική στην ένταση, το ρυθμό και τις πιθανές παύσεις της μουσικής.

Όνομασία Άσκησης: ΑΣ ΝΤΥΣΟΥΜΕ ΜΟΥΣΙΚΑ ΤΟ ΣΚΕΤΣ! / 4ο ΘΕΜΑ: ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ ΗΧΩΝ & PLAYBACK

Αριθμός Άσκησης: 10

Στόχοι της Άσκησης:

- Περιγραφή πράξεων που συνδυάζουν διαφορετικούς τύπους ήχων.
- Παρότρυνση των συμμετεχόντων για αυτοσχεδιασμό.
- Αναγνώριση της σημασίας των ήχων στο θέατρο.
- Να γίνουν κατανοητές οι διαφορετικές χρήσεις των ήχων για την απόδοση της ατμόσφαιρας, του περιβάλλοντος, των πράξεων και των γεγονότων.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Υψηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Υψηλό

Χρήση Υλικών: Σκετς για κάθε συμμετέχοντα, μικρά κρουστά με και χωρίς ήχο, όπως ντέφια, τύμπανα χειρός, μαράκες, ξυλόφωνα και μπαγκέτες τυμπάνων

Διάρκεια: 45λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Ο συντονιστής ξεκινά ζητώντας από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια.
- ▶ Ο συντονιστής εξηγεί ότι υπάρχουν δύο ρόλοι σε κάθε ζευγάρι: ο ρόλος του ηθοποιού και ο ρόλος του μουσικού. Στον ηθοποιό θα δοθεί ένα σενάριο για να ερμηνεύσει, ενώ ο μουσικός θα χρησιμοποιήσει μια συλλογή από μικρά όργανα (ή τη φωνή του και τους ήχους του σώματός του) για να περιγράψει το σκετς με ήχους.
- ▶ Στον συμμετέχοντα που θα κάνει τον ηθοποιό δίνεται ένα μικρό σενάριο για να το παίξει. Ο συντονιστής θα πρέπει να έχει ετοιμάσει ένα σύνολο από σκετς για κάθε συμμετέχοντα γραμμένα σε ξεχωριστά χαρτιά. Κάθε σκετς θα πρέπει να έχει ένα σύντομο σκελετό, ένα ξαφνικό γεγονός, ένα συναίσθημα σχετικά με το γεγονός και μια τελική πράξη. Για παράδειγμα: “Είναι 8 η ώρα το πρωί. Μια γυναίκα περπατάει στο πεζοδρόμιο πηγαίνοντας στη δουλειά της και πίνει τον καφέ που μόλις αγόρασε. Ένα λεωφορείο περνάει μπροστά της και ρίχνει λασπωμένο νερό στα καινούργια της παπούτσια. Δείχνει πολύ απογοητευμένη, ειδικά όταν συνειδητοποιεί ότι τα παπούτσια της έχουν βραχεί εσωτερικά. Αποφασίζει να πάει στο σπίτι της για να αλλάξει τα παπούτσια της”.
- ▶ Ο μουσικός κάθεται σε ένα μέρος όπου μπορεί εύκολα να παρακολουθήσει το σκετς και να παίξει ήχους, ρυθμούς ή μουσικά εφέ για να το συνοδεύσει.
- ▶ Τα ζευγάρια καλούνται να κάνουν την άσκηση μπροστά σε όλη την ομάδα, με κάθε συμμετέχοντα να κάνει και τον μουσικό και τον ηθοποιό.
- ▶ Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια συζήτηση κατά την οποία οι συμμετέχοντες καλούνται να μοιραστούν την εμπειρία τους και να συζητήσουν πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να περιγράψουν το σκετς χρησιμοποιώντας ήχους. Ο συντονιστής τους ρωτά επίσης πώς οι ήχοι επηρέασαν στην εμπειρία την παρακολούθηση των σκετς και αν τους βοήθησαν στο παίξιμο.

Ονομασία Άσκησης: Η ΜΕΛΩΠΟΙΗΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ / 4ο ΘΕΜΑ: ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ ΗΧΩΝ & PLAYBACK

Αριθμός Άσκησης: 11

Στόχοι της Άσκησης:

- Δημιουργία ενός σύντομου κομματιού μουσικής βασισμένο σε μια ιστορία ή πράξη.
- Ενίσχυση της συνεργασίας και της επικοινωνίας των συμμετεχόντων για να προτείνουν ιδέες και να συνεργαστούν για τη δημιουργία μιας ιστορίας και της μουσικής που θα τη συνοδεύσει.
- Ενίσχυση της δημιουργικότητας και της φαντασίας.
- Αξιολόγηση της αφομοίωσης των εννοιών και της καλλιέργειας δεξιοτήτων.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Μέτριο προς υψηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Μέτριο προς υψηλό

Χρήση Υλικών: Μικρά κρουστά με και χωρίς ήχο, αυτοσχέδια όργανα που δημιουργήθηκαν σε προηγούμενες δραστηριότητες, ηχογραφήσεις από προηγούμενες δραστηριότητες, συσκευή μαγνητοφώνησης, φορητά ηχεία, βιντεοκάμερα.

Διάρκεια: 60 λεπτά (η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε 2 εργαστήρια, αν είναι απαραίτητο)

Οδηγίες:

- ▶ Η δραστηριότητα αυτή έχει σχεδιαστεί για να είναι τόσο εκπαιδευτική όσο και δραστηριότητα αξιολόγησης. Ο κύριος στόχος της είναι να χρησιμοποιήσουν οι συμμετέχοντες όλες τις γνώσεις που απέκτησαν από τις προηγούμενες δραστηριότητες που σχετίζονται με αυτή την ενότητα για να δημιουργήσουν ένα σύντομο δείγμα μουσικού κομματιού βασισμένο σε μια ιστορία ή πράξη. Η ιστορία/πράξη μπορεί να είναι κάτι που οι συμμετέχοντες έχουν δημιουργήσει σε προηγούμενες ασκήσεις ή μπορεί να δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας. Για να εξασφαλιστεί ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα, προτείνεται να καθοριστεί εκ των προτέρων η ιστορία/πράξη που θα χρησιμοποιηθεί ως θέμα για τη μουσική και να είναι διαθέσιμο όλο το υλικό ηχογράφησης.
- ▶ Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να καθίσουν άνετα σε κύκλο για να ακούσουν το σκοπό της δραστηριότητας.
- ▶ Πρώτα απ' όλα, θα προσδιοριστεί η ιστορία είτε επιλέγοντας μια ιστορία που δημιουργήθηκε σε άλλες δραστηριότητες είτε δημιουργώντας μια νέα ιστορία με τους συμμετέχοντες. Για να δημιουργήσετε μια νέα ιστορία, ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:
 - ▶ Χρόνος προετοιμασίας: 15 λεπτά
 - ▶ Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν δύο φανταστικούς χαρακτήρες, δίνοντάς τους ονόματα, συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, συναισθηματική διάθεση, συμπεριφορές, συμπάθειες, αντιπάθειες, επαγγέλματα και συνήθειες.

Όνομασία Άσκησης: Η ΜΕΛΩΠΟΙΗΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ / 4ο ΘΕΜΑ: ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ ΗΧΩΝ & PLAYBACK

- ▶ Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν δύο αντικείμενα από την αίθουσα.
- ▶ Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τρόπους σύνδεσης των αντικειμένων με τους χαρακτήρες (π.χ. Πώς θα μπορούσαν να τα χρησιμοποιήσουν ή τη σημασία που μπορεί να έχει ένα αντικείμενο για τον χαρακτήρα).
- ▶ Οι συμμετέχοντες αποφασίζουν μια ακολουθία 2-3 συναισθηματικών καταστάσεων που θα περάσουν οι χαρακτήρες (π.χ. λυπημένοι, ανήσυχoi, σκεπτικοί, αισιόδοξoi, χαρούμενοι, φοβισμένοι, θυμωμένοι, ήρεμοι, ενθουσιασμένοι κ.λπ.).
- ▶ Θα πρέπει να σκεφτούν μια αρχική κατάσταση (π.χ. ο Γιώργος ξυπνάει το πρωί και τηλεφωνεί στη φίλη του την Ελένη...)- μια μεσαία πράξη που περιλαμβάνει συναισθηματικές αλλαγές (π.χ. ο Γιώργος δίνει χαρούμενος στην Ελένη ένα ιδιαίτερο λουλούδι - επιλεγμένο αντικείμενο - και της ζητάει να το φροντίσει- η Ελένη ανησυχεί ότι θα ξεχάσει να το ποτίσει επειδή είναι πολύ απασχολημένη διαβάζοντας ένα φανταστικό βιβλίο - ένα άλλο επιλεγμένο αντικείμενο. Ο Γιώργος θυμώνει, η Ελένη λέει ότι αστειεύεται και ότι είναι πολύ χαρούμενη που θα φροντίσει το ιδιαίτερο λουλούδι του Γιώργου)- μια τελευταία πράξη (π.χ. η Ελένη χαιρετά τον Γιώργο κρατώντας το λουλούδι).
- ▶ Η ομάδα αποφασίζει ποιοι συμμετέχοντες θα παίξουν την ιστορία και ποιοι συμμετέχοντες θα συνεργαστούν για να συνοδεύσουν μουσικά τη σύντομη ιστορία, αποφασίζοντας ποια όργανα, ηχογραφήσεις και μουσικά εφέ θα χρησιμοποιήσουν και πώς.
- ▶ Οι συμμετέχοντες που θα παίξουν και οι μουσικοί θα έχουν λίγο χρόνο για να οργανώσουν τους ρόλους τους πριν από την παράσταση.

8.8.III Ασκήσεις κλεισίματος

Όνομασία Άσκησης: ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΜΟΥΣΙΚΗ

Αριθμός Άσκησης: 1

Στόχοι της Άσκησης:

- Ολοκλήρωση του εργαστηρίου με ευχάριστο τρόπο.
- Ανεύρεση προσωπικών μουσικών τρόπων αποχαιρετισμού.
- Να δοθεί στους συμμετέχοντες η ευκαιρία να μοιραστούν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους σχετικά με το εργαστήριο και το πώς το βίωσαν.

Επίπεδο Εστίασης της Προσοχής: Χαμηλό

Επίπεδο Απαιτούμενης Ενέργειας: Χαμηλό

Χρήση Υλικών: Μικρά κρουστά όργανα, όπως ξυλόφωνα, καθώς και κρουστά όργανα χωρίς ήχο, όπως ντέφια, τύμπανα χειρός, μαράκες, σέικερ, μπαγκέτες.

Διάρκεια: 15 λεπτά

Οδηγίες:

- ▶ Οι συμμετέχοντες κάθονται σε κύκλο.
- ▶ Ο συντονιστής ξεκινά τον αναστοχασμό και την ανατροφοδότηση ρωτώντας την ομάδα τι κρατάει από τις δραστηριότητες που διεξήχθησαν, ποιες δραστηριότητες τους άρεσαν περισσότερο ή αν υπάρχει κάποια δραστηριότητα στην οποία θα ήθελαν να κάνουν κι άλλη εξάσκηση.
- ▶ Ο συντονιστής επιλέγει ένα όργανο και προτείνει στους συμμετέχοντες να επιλέξουν έναν ήχο ή ένα όργανο για να αποχαιρετήσουν την ομάδα. Μπορούν ακόμη να επιλέξουν να κάνουν ήχους με το σώμα τους.
- ▶ Ο συντονιστής παίζει έναν βασικό ρυθμό και οι συμμετέχοντες λένε/τραγουδούν ή παίζουν εναλλάξ το δικό τους αποχαιρετισμό στην ομάδα.
- ▶ Στη συνέχεια, ο συντονιστής ολοκληρώνει αυτό που έπαιξε και κλείνει το εργαστήριο. Οι συμμετέχοντες μπορούν να βοηθήσουν στην τακτοποίηση του χώρου, βάζοντας τα όργανα πίσω στο κουτί αποθήκευσης, τακτοποιώντας τις καρέκλες ή κάνοντας οποιαδήποτε άλλη απαραίτητη εργασία. Αυτός είναι ένας τρόπος για να δείξουμε τη σημασία της φροντίδας του χώρου και των υλικών που χρησιμοποιούνται.

Τέλος της ενότητας

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο εκπροσωπεί μόνο τις απόψεις των συγγραφέων. Η Επιτροπή δεν ευθύνεται για το σύνολο των πληροφοριών που περιέχονται στην ανάρτηση.

The logo for 'STAGE OF mind' is centered in a white rectangular box. The word 'STAGE' is written in a light blue, sans-serif font with a thin black outline. Below it, the word 'OF' is written in a smaller, dark blue font. The word 'mind' is written in a bold, lowercase, sans-serif font, with 'm' in dark blue, 'i' in light blue, 'n' in orange, and 'd' in dark blue. The background of the box is white, and the box is set against a dark blue background with decorative orange and white striped shapes on the left and right sides, and a dark blue dotted pattern behind the box.

STAGE
OF
mind

Εκπαιδευτικό
Πρόγραμμα

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union